Stichting
Dassenwerkgroep Brabant

Digitale **Nieuwsbrief**
Nr. **45** **Augustus 2017**
Uitgave ten behoeve van vrijwilligers en begunstigers van de stichting

In dit nummer:

Gedachtenwissel

Subsidie faunavoorzieningen gemeentelijke wegen

Geen voorrang

Neushoornkevers en dassen

Zomerreces

Nogmaals: vergoeding dassenschade

DA'S GEBEURD

Colofon

Deze Digitale Nieuwsbrief verschijnt vier maal per jaar. Hij wordt via email verspreid onder abonnees.

Aanmelding voor de Nieuwsbrief is mogelijk door een email te sturen aan het redactie-adres.

Uw email-adres wordt uitsluitend gebruikt voor het versturen van deze Nieuwsbrief en niet voor enigerlei vorm van reclame, advertising of werving.

Afmelden kan door een email te sturen aan het redactie-adres onder vermelding van "Afmelding nieuwsbrief".

Redactie-adres:

nieuwsbrief@dassenwerkgroepbrabant.nl

Website: www.dassenwerkgroepbrabant.nl

KvK 17190229

Rabobank Boxmeer

IBAN: NL78RABO 0121.8829.34
(BIC: RABONL2U)

info@dassenwerkgroepbrabant.nl

Stichting Dassenwerkgroep Brabant zet zich in voor de das in Brabant. Zij doet dit onder meer d.m.v. informatieverstrekking en voorlichting, het verzamelen en verspreiden van gegevens en het verrichten van veldwerk.

Stichting
Dassenwerkgroep Brabant
Digitale **Nieuwsbrief**

In deze rubriek willen we de lezer van de Digitale Nieuwsbrief aan het woord laten. Als je iets te melden hebt, je hebt een leuke anecdote of een vluchtige ontmoeting met een das gehad, schrijf het ons. Ook als je over een bepaald onderwerp van gedachten wilt wisselen of wilt reageren op een artikel in een vorige nieuwsbrief kan dat. Mogelijk leidt dit weer tot een reactie op jouw Gedachtenwissel. Stuur je Gedachtenwissel van maximaal een half A4-tje als Word-document of getypt in een mailtje naar de redactie van de Nieuwsbrief.

Verdwijnend leefgebied

De nieuwe Wet Natuurbescherming, die op 1 januari 2017 in werking trad, biedt zowel de das als zijn woonomgeving bescherming. Het is niet toegestaan dassen te doden of opzettelijk te verontrusten. En de dassenburcht met de directe omgeving mag niet vernield worden. Maar hoe zit het nu met het leefgebied van de das? Zonder een leefgebied waar een das voedsel kan zoeken, overleeft hij niet. En omdat dassen territoriale dieren zijn móet een dassenfamilie leven van wat er binnen dat territorium te vinden is.

Omdat we met z'n allen in een klein landje wonen waar voor van alles en nog wat ruimte wordt geclaimd staat dassenleefgebied constant onder druk. De ene ruimtelijke ontwikkeling is nog niet voltooid of de volgende dient zich alweer aan. En dat gaat allemaal ten koste van essentieel leefgebied van dieren, waaronder de das. De vraag dringt zich dus op hoe ver dit mag gaan. Wanneer is een dassenterritorium dusdanig aangetast en verschraald dat een familie er letterlijk niet meer de kost kan vinden? En waardoor een leefgebied verdwijnt.

Kennelijk heeft zich daar nog nooit een deskundige over gebogen. Want nergens is te vinden wanneer de grens is bereikt en hoe deze vastgesteld moet worden. In Brabant zijn voorbeelden te over van dergelijke situaties. Menige instantie is al geconfronteerd met zo'n geval om vervolgens niet met een oplossing te komen. Zou het niet mooi zijn als we met z'n allen af kunnen spreken dat voor elke meter leefgebied van dieren die verdwijnt volgens een formule een compensatieverplichting wordt opgelegd. Waarmee de natuur schadeloos wordt gesteld. Uiteraard vóórdat de aantasting plaatsvindt. Het zal wel teveel gevraagd zijn.

Stichting
Dassenwerkgroep Brabant
Digitale **Nieuwsbrief**

Subsidie faunavoorzieningen gemeentelijke wegen

Vanaf 24 mei 2017 kan er bij de provincie weer subsidie aangevraagd worden door gemeenten en waterschappen die ontsnipperingsmaatregelen zoals de aanleg van dassentunnels en raster willen nemen.

Door deze maatregelen vormen de wegen geen obstakel meer en kunnen ze gemakkelijker worden gepasseerd door dieren. De provincie heeft hier voor het jaar 2017 weer budget voor beschikbaar gesteld.

Enkele belangrijke voorwaarden voor subsidieverlening zijn:

- het project wordt uitgevoerd binnen het Natuur Netwerk Brabant, of
- het project heeft betrekking op een bestaande gemeentelijke weg die een ecologische verbindingszone kruist, of
- op de locatie worden aantoonbaar vaak dieren aangereden door het verkeer, of
- het project vormt onderdeel van een ontsnipperingsplan dat door de subsidieaanvrager is opgesteld voor een groter gebied.

Meer informatie en een aanvraagformulier zijn beschikbaar op de website van de provincie:
https://www.brabant.nl/loket/producten-en-diensten/detail.aspx?id=12447

Een voorziening om veilig een weg te passeren is voor dassen onmisbaar

Stichting
Dassenwerkgroep Brabant
Digitale **Nieuwsbrief**

Geen voorrang

Dankzij uitzetacties over een lange periode kent het Nationaal Park de Loonse en Drunense Duinen een florerende dassenpopulatie. Voor Natuurmonumenten, de eigenaar van het gebied, is dat de reden om de das als ambassadeursoort op te voeren bij publicaties over het Park.

Als er veel dassen leven betekent helaas ook dat er regelmatig dieren doodgereden worden. De weg die langs De Guldenberg (gemeente Haaren) voert, is al berucht in dat opzicht. Vanaf 2004 tot en met juni 2017 werden er maar liefst 20 dassen doodgereden waarvan vijf dit jaar. Al jaren is door vrijwilligers overlegd met de gemeente om daar verkeersvoorzieningen in de vorm van tunnels en rasters aan te leggen. De enige vermeldenswaardige acties zijn het plaatsen van vrij ludieke verkeersborden, een snelheidsbord en wildspiegels. Het gaat om waarschuwingsborden met een lopende das en het onderschrift "Pas op; wij steken zomaar over". De verkeersdeskundige van de gemeente Haaren geeft aan dat zo getracht wordt om bewustwording te creëren en dat de voet van het gaspedaal gehaald zal worden. Niet iedereen deelt de hoopvolle gedachte, dat dassen hier automatisch voorrang gaan krijgen en er minder dassen zullen worden doodgereden.

Automobilisten opgelet!

Dassen komen niet alleen met het autoverkeer in conflict. Onlangs meldde een mountainbiker, dat hij -rijdend op een officieel pad- in botsing kwam met een das. Toen de fietser weer overeind krabbelde, zag hij de das het bos in draven. Helaas loopt het niet altijd even goed af voor beide partijen. Bij een eerder geval legde de das het loodje na een botsing met een mountainbiker.

Stichting
Dassenwerkgroep Brabant
Digitale Nieuwsbrief

Neushoornkevers en dassen

Vorig jaar rond deze tijd werd ik gebeld door iemand uit de composteringsbusiness. Hij was uitgekomen bij een oude houtsnipperhoop maar die bleek vol te zitten met neushoornkevers en hun larven. Die zouden de compostering uiteraard niet overleven en dat vond hij zonde dus hij belde Brabants Landschap, Mari de Bijl in dit geval, om mee te zoeken naar een oplossing.

Ik, Mari de Bijl in dit geval, had slechts één keer van mijn leven een neushoornkever gezien. Het is echt een zeldzaam inheems insect, net een maatje kleiner dan het vliegend hert. Een kever met zeer imposante larven, die tot wel 10 cm groot worden. Een eiwitbron van allure. De larven leven drie tot vijf jaar in de hoop, verpoppen tot kever, paren en… gaan binnen een paar dagen dood. Mooie dood dan zullen we maar zeggen. Oorspronkelijk leven neushoornkevers in vermolmde eiken. Toen die zeldzaam zijn geworden in ons land hebben ze de composthoop en houtsnippers als reddingsboei ontdekt.

We besloten de hoop te adopteren. Hij verhuisde naar een plekje achter onze werkschuur in Heeze. Hart van Nederland wijdde er aandacht aan en de radiokant van Vroege Vogels kwam ook kijken en interviewen. Er werden maar liefst vijf vrachtwagens vol compost afgeleverd. Er tuimelden, tegen de verwachting in, enkele honderden volwassen kevers uit de bak en ook honderden larven, van klein tot groot. Dat was in december 2016. Het zou interessant worden hoe de hoop zich in 2017 zou ontwikkelen. Vroege Vogels TV hield contact omdat ze wilden komen filmen deze zomer. Dat bleek niet nodig want het verliep allemaal verre van spectaculair. Af en toe dook er zo vanaf mei een mannetje of, vaker, een vrouwtje op, rondkruipend boven op de hoop. Of ze lagen er, na gedane plicht, dood boven op. zo heb ik er een elftal verzameld.

De hoop houtsnippers

Stichting
Dassenwerkgroep Brabant
Digitale **Nieuwsbrief**

Maar ik had ook de indruk dat er veel werden gepredeerd. Er zat constant een familie merels op de hoop te krassen. Eerst alleen de volwassen vogels, later ook de jongen. Naar mijn gevoel op zoek naar lekkere hapjes. We zagen ook al snel dat er dieper gegraven werd. Een vos dachten we en zetten er een cameraval bij. Wat bleek; de merel stond erop, een vos, een bosuil en een das! Dat was mooi, want eigenlijk de eerste keer dat we echt zagen dat de das bij onze werkschuur komt. Ik had vorig jaar wel al meerdere uitgegraven hommelnesten in de buurt gezien waarvan ik vermoedde dat de das de rover was maar nu hadden we bewijs.

Wat later begonnen de werkzaamheden boven op de hoop steeds meer te lijken op het werk van mijnwerkers. Er werd een steeds grotere oppervlakte, steeds dieper omgezet. Maar weer een cameraval erbij en wat bleek? Drie dassen waren tegelijkertijd verwoed de hoop aan het attaqueren! Alsof hun leven ervan af hing. Nondeju, dat ziet er niet goed uit voor de toekomst van de neushoornkevers. Wel voor die van de dassen.

Maar liefst drie dassen, fanatiek op zoek naar de neushoornkevers (foto: Brabants Landschap)

Toen we deze de week de brandnetels wegmaaiden op en naast de hoop troffen we aan de achterkant van de hoop een gat aan dat best van de das kan zijn. Wellicht heeft hij een tijdelijk verblijf gevonden onder zijn knapperige dieet. De das heeft zichzelf onder het spek gebonden zullen we maar zeggen. Of zoals mijn vrouw zegt: 'Als je gratis al het lekkers uit een bonbonzaak op mag eten ben je gek als je dat niet doet'.

Mari de Bijl, boswachter Brabants Landschap

Stichting
Dassenwerkgroep Brabant
Digitale **Nieuwsbrief**

Zomerreces

De zomermaanden staan in het teken van rust. Scholen zijn gesloten, bedrijven gaan enkele weken dicht en zelfs onze volksvertegenwoordiging buigt zich een tijd niet over zaken van landsbelang.

Ook op dassenburchten lijkt een periode van rust aangebroken te zijn. Nu de jongen groot genoeg zijn om voor zichzelf te zorgen, hebben de ouders even geen behoefte aan het opschonen van de burcht. Dat is te merken aan de buitenkant van de burcht waar de tekenen van bewoning schaars worden. Zó schaars zelf, dat het vaak lijkt of de burcht nagenoeg verlaten is. Door de zomerse droogte zijn sporen sowieso amper te ontdekken in het mulle zand. Dat kan tot ongerustheid leiden bij dassenliefhebbers die burchten monitoren.

Zo ook in de Nuenense bossen, waar een vrijwilliger een camera plaatste omdat hij het niet langer vertrouwde. Na het bekijken van de camerabeelden was zijn ongerustheid snel verdwenen. Twee dassen blikten in de camera, een vos op inspectietocht liet zich fotograferen en of dat nog niet genoeg was, verscheen ook nog een steenmarter in beeld. Waarmee het bewijs geleverd was, dat er absoluut geen sprake was van een zomerreces.

Dassen op de Nuenense burcht

Stichting
Dassenwerkgroep Brabant
Digitale Nieuwsbrief

Nogmaals: vergoeding dassenschade

Het is elk najaar weer een terugkerend onderwerp: de vergoeding van schade die door dassen wordt veroorzaakt.

Dassen zijn dol op maïs, en vooral in de periode dat de kolven beginnen te rijpen, eind juli. Vanaf dat moment worden planten neergehaald en de maïskorrels dankbaar verorberd. Voor veel agrariërs betekent de schade die daardoor veroorzaakt wordt ook een jaarlijks terugkerende bron van ergernis. Hoewel het om relatief kleine bedragen gaat lijkt het niet meer dan fair dat de overheid, die immers de das tot beschermde soort heeft uitgeroepen, deze schade vergoedt.

Sinds 2016 ligt de verantwoordelijkheid voor de vergoeding van faunaschade bij de provincies. En vanaf dat moment is er alleen maar sprake van onduidelijkheid en een inconsequent beleid. Sommige provincies vergoeden de volledige schade die door dassen wordt veroorzaakt, andere brengen een eigen bijdrage in rekening en er zijn zelfs provincies die daarnaast nog een eigen risico voor de agrariër hanteren. De provincie Noord-Brabant vraagt per schadeclaim een eigen bijdrage van 300 euro in de administratie-kosten, die niet wordt vergoed.

Tezamen met de ZLTO heeft de Dassenwerkgroep Brabant in oktober 2016 een brief geschreven aan Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant met het verzoek om de door de agrariër te betalen administratiekosten in geval van dassenschade terug te betalen. Het college is hierop helaas niet ingegaan en hanteert ook in 2017 de eigen bijdrage. Wat alleen maar tot meer ergernis zal leiden. Uitgaande van de schadegevallen uit 2016 gaat het om een bedrag van nog geen 26.000 euro! We hopen dat de provincie zo snel mogelijk tot inkeer komt en alsnog overgaat tot het vergoeden van de volledige schade.

Vraatschade aan maïs, met sporen van de dader

Stichting
Dassenwerkgroep Brabant
Digitale **Nieuwsbrief**

DA'S GEBEURD

In deze rubriek komen berichten aan bod over kleine en/of grotere voorvallen die gespeeld hebben binnen het werkgebied van de Dassenwerkgroep Brabant.
Heb je zelf iets te melden….??? Laat het ons weten!!

Gevonden!

Nadat zes dassen door Brabants Landschap aan de rand van natuurgebied de Kampina werden uitgezet, verdwenen ze met stille trom. Een enkel spoor werd nog gevonden, maar daar bleef het voorlopig bij. Totdat een muizenonderzoeker een das op zijn cameraval kreeg. Er was weinig animo om op zoek te gaan naar de burcht van het dier. De Kampina is erg uitgestrekt en de kans is te groot dat je de burcht op enkele meters afstand passeert. Maar de muizenonderzoeker wist het zoekgebied sterk te verkleinen door allerlei sporen in kaart te brengen. Vervolgens vroeg hij een bevriende dassenliefhebber uit Twente om te gaan speuren naar de burcht. Die liet de uitdaging niet liggen en wist niet één, maar zelfs twee burchten te vinden. Uiteraard is de Dassenwerkgroep Brabant blij met deze ondersteuning van een Twentse collega. Natuurmonumenten, eigenaar van de Kampina, reageerde enthousiast op de vondst van de burchten. Ze liet een persbericht de deur uit gaan met de alleszeggende kop "Kampina verwelkomt de das".

Kampina bij de Huisvennen

Stichting
Dassenwerkgroep Brabant
Digitale **Nieuwsbrief**

Prachtig, maar weerloos

Ook deze zomer waren overal in het buitengebied bordjes te vinden van Vereniging Het Reewild met de bovenstaande tekst. De bordjes vragen de aandacht van hondenbezitters voor reekalveren, die onbeschermd op hun moeder liggen te wachten. Loslopende, rondstruinende honden kunnen op zo'n kalfje stuiten, dat volkomen kansloos is tegen een hond.

Niet alleen reekalveren vallen ten prooi aan loslopende honden. In het afgelopen voorjaar kreeg de Dassenwerkgroep Brabant diverse malen meldingen van dode jonge dassen. De bijtsporen maakten snel duidelijk dat de dieren geen natuurlijke dood gestorven waren. De afstand tussen de, door hoektanden gemaakte, wonden bewees dat hier geen vos, maar een hond als de dader aangewezen moest worden.

Loslopende honden, of beter gezegd hun nonchalante eigenaren, vormen een bron van ergernis voor terreinbeheerders. Het liefst slingeren ze de eigenaar meteen op de bon, maar het kwaad is dan vaak al gebeurd. De onnozele reactie van veel hondenbezitters ("mijn hond doet dat niet") is een heel zwak verweer. Een hond, hoe groot of klein ook, blijft een jager; dat zit nu eenmaal in zijn genen. Een reekalf of jonge das laat dat, soms diep verborgen, jachtinstinct naar boven komen. Het kan niet vaak genoeg herhaald worden: honden horen aangelijnd te zijn in het buitengebied.

Ook jonge dasjes zijn vaak het onfortuinlijke slachtoffer van loslopende honden

Stichting
Dassenwerkgroep Brabant
Digitale **Nieuwsbrief**

Speelbos Herperduin

Sinds april 2017 is het natuurgebied Herperduin bij Oss een attractie rijker geworden na de opening van een speelbos. Het speelbos draagt de naam "Da's leuk", waarmee de link gelegd is naar de hoofdattractie. "De Das" is een houten speeltoestel in de vorm van deze bewoner van Herperduin. Met een hoogte van 6 meter, een lengte van 33 meter en een breedte van 23 meter is het een imposant bouwsel. Hierin zijn een uitzichttoren, een buisglijbaan, klimnetten, klimtouwen, klimwanden, bruggen en glijpalen verenigd. Een waar speelparadijs voor elk kind. De toegangspoorten van het speelbos zijn ontworpen door kinderen van lokale basisscholen. Ree, vos en das prijken boven op de poorten. En "Dokus de Das" heeft een eigen standbeeld gekregen bij de ingang.

Al maanden voordat het speelbos officieel geopend werd, wisten ouders en hun kinderen de plek al te vinden. Wanneer de kinderen zich uitgeleefd hebben in de Das, kunnen ze vervolgens in Herperduin op zoek naar sporen van de naamgever van het speelbos. Voor hen zal duidelijk worden dat Herperduin en de das gewoon bij elkaar horen.

De fraaie toegangspoort van het Speelbos

Ja, Da's allemaal gebeurd

Stichting
Dassenwerkgroep Brabant
Digitale **Nieuwsbrief**

Brabant Dassenland

De Mortelen - Oirschot

Maasheggen - Vortum-Mullem

Herperduin - Herpen

Maurick - Vught

© Dassenwerkgroep Brabant